

Handreiking beoordeling accountantsprotocollen ZBO's (EZK en LNV)

Toelichting:

Doel van deze handreiking is het waar mogelijk harmoniseren van accountantsprotocollen zoals EZK en LNV die hanteren voor de invulling van de gewenste accountantscontroles bij zbo's en rwt's.

Deze handreiking geeft (model) teksten voor de invulling van de door het departement gewenste diepgang en reikwijdte van accountantscontroles in (maatwerk)protocollen.

FEZ (EZK en LNV) gebruiken deze handreiking als interne checklist voor de beoordeling van nieuwe en/of wijzigingen van (maatwerk) accountantsprotocollen met zbo's en rwt's.

Het streven naar meer harmonisering in accountantsprotocollen voor zbo's en rwt's wordt door de NBA en de ADR zeer gewaardeerd.

Vastgesteld in MT/FEZ

EZK: 27/10/2020

LNV: 17/11/2020

Domusnummer: 20230230

1 Uitgangspunten

1.1 Doelstelling accountantsprotocol

De Kaderwet Zelfstandige Bestuursorganen (ZBO) biedt op hoofdlijnen een kader voor het accountantsonderzoek. Dit accountantsprotocol van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK)/Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de controle, de daarvoor geldende normstellingen en de te hanteren materialiteit.

Dit accountantsprotocol treedt in werking met ingang van verslagjaar 20.. en zal gelden voor de volgende verslagjaren. Het accountantsprotocol is opgesteld naar analogie van de door de NBA uitgegeven 'Schrijfwijzer Accountantsprotocollen' van september 2017. De daarin opgenomen uitgangspunten zijn specifiek gemaakt voor de ZBO-X situatie.

1.2 Inkadering accountantsprotocol

De Kaderwet zelfstandige bestuursorganen schrijft voor dat ZBO-X het financieel verslag laat controleren door een accountant. De accountant geeft bij het financieel jaarverslag een controleverklaring af. Naast de getrouwheid van het financieel verslag heeft de verklaring mede betrekking op de financiële rechtmatigheid.

De overeenkomst tussen LNV/EZK en ZBO-X van beschrijft de relatie tussen EZK/LNV en ZBO-X en bevat werkafspraken over de wijze waarop daar invulling aan wordt gegeven. Het gaat daarbij onder meer over de begroting en het financieel verslag.

In het 'Gemeenschappelijk normenkader voor financieel beheer, verantwoording en intern toezicht' en de handreiking 'Sturing Semipublieke Sector' van het ministerie van Financiën is een aantal uitgangspunten

opgenomen. Deze vormen de basis voor de inrichting van het risicomanagement- en controlesysteem.

1.3 Belangrijke definities en begrippen

- Accountant: Aangewezen accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
- Object van de controle: het financieel jaarverslag.
- Controleverklaring: een schriftelijke verklaring van de accountant inhoudende een oordeel omtrent de getrouwheid van het financieel verslag, inclusief een oordeel over de financiële rechtmatigheid.
- Financiële rechtmatigheid: een financiële transactie is in overeenstemming met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving (zie paragraaf 1.5).
- Rapport van bevindingen: een rapport van de accountant waarin de eventuele bevindingen uit het onderzoek naar getrouwheid en rechtmatigheid van het financieel jaarverslag worden vermeld; dit rapport is uitsluitend bedoeld om deze bevindingen toe te lichten, zonder daar een zekerheidsoordeel over te geven.

1.4 Procedures en termijnen

- a) ZBO-X geeft de accountant opdracht tot uitvoeren van een onderzoek naar de getrouwheid en de financiële rechtmatigheid van de in het jaarverslag opgenomen financiële informatie.
- b) De accountant rapporteert ZBO-X over de uitkomsten van dit onderzoek door middel van
 - a. een controleverklaring en een
 - b. een rapport van bevindingen.
- c) ZBO-X stuurt het jaarverslag naar LNV/EZK, vergezeld van een:
 - a. financieel verslag (inclusief controleverklaring over de getrouwheid en rechtmatigheid);
 - b. rapport van bevindingen.

- d) De Auditdienst Rijk (ADR) kan een review uitvoeren op een uitgevoerde accountantscontrole. De accountant, als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, verstrekt de ADR desgevraagd alle inlichtingen en bescheiden conform artikel 6.3, vijfde lid van de Comptabiliteitswet 2016.

1.5 Relevante wet- en regelgeving

Voor de controle van het financieel verslag is de volgende wet- en regelgeving van toepassing voor zover deze directe financiële beheershandelingen van ZBO-X betreffen of kunnen betreffen:

- Overeenkomst LNV/EZK met ZBO-X;
- Gemeenschappelijk normenkader voor financieel beheer, verantwoording en intern toezicht (bijlage 1 bij brief Minister van Financiën d.d. 27 november 2013);
- Indien ZBO-X een aanbestedende dienst is volgens artikel 1.1 van de Aanbestedingswet 2012: de Aanbestedingswet 2012, het Aanbestedingsbesluit en de Gids Proportionaliteit;
- Regeling controleprotocol WNT 20xx van het Ministerie van BZK.

De controle moet voldoen aan de controlestandaarden die onderdeel zijn van de nadere voorschriften Controle- en overige standaarden (NV COS), zoals die door de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) zijn vastgesteld en aan de aanwijzingen zoals opgenomen in dit accountantsprotocol.

1.6 Verantwoordelijkheden

ZBO-X is primair verantwoordelijk voor de naleving van de geldende wet- en regelgeving (paragraaf 1.5). ZBO-X stelt hiertoe jaarlijks een financieel verslag op en geeft de accountant opdracht deze te controleren en hierbij een controleverklaring af te geven.

De accountant is verantwoordelijk voor de planning en uitvoering van de werkzaamheden teneinde op basis van voldoende en geschikte werkzaamheden een deugdelijke grondslag te krijgen voor zijn oordeel.

De verantwoordelijkheid van de accountant voor het uit te voeren onderzoek veronderstelt dat hij toereikende kennis van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving heeft, zodat hij kan toetsen of de relevante bepalingen door ZBO-X in acht zijn genomen.

Van de accountant wordt verwacht dat deze streeft naar een efficiënte uitvoering van het onderzoek, in het onderzoek zoveel mogelijk een risico-gerichte aanpak hanteert en daarbij zo mogelijk steunt op de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB).

1.7 Betrouwbaarheid en materialiteit

Betrouwbaarheid betreft de mate van zekerheid. Materialiteit of tolerantie betreft de vereiste nauwkeurigheid die de accountant hierbij moet hanteren.

De accountant richt zijn controle naar de financiële rechtmatigheid zodanig in dat hij met een redelijke mate van zekerheid (betrouwbaarheid van 95%) de uitspraak kan doen dat in het financieel jaarverslag geen onjuistheden voorkomen met een belang dat groter is dan de voorgeschreven toleranties. De tolerantie bij de oordeelsvorming is 2% van de som van de baten (bedrijfsopbrengsten). Dit protocol schrijft geen toleranties voor wat betreft het getrouwheidsonderzoek door de accountant.

Een controleverklaring met een goedkeurende strekking impliceert dat, gegeven eerder genoemde betrouwbaarheid, de maximale afwijking voor wat betreft de financiële rechtmatigheid in het financieel verslag niet groter is dan 2% van de som van de baten. Voor het bepalen van de strekking van de controleverklaring gelden de volgende toleranties voor de financiële rechtmatigheid:

Toleranties rechtmatigheid	Goedkeurende verklaring	Verklaring met beperking	Verklaring van oordeelonthouding/ Afkeurende verklaring
Fouten (afwijkingen) in verantwoording en Onzekerheden in de controle	≤2%	>2% - ≤4%	>4%

Rechtmatigheidsfouten (afwijkingen) in de verantwoording

Van een fout (afwijking) in het financieel verslag is sprake indien naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek is gebleken dat een (gedeelte van een) verantwoorde post niet voldoet aan één of meer aspecten van de geldende wet- en regelgeving (rechtmatigheid - paragraaf 1.5). Fouten in het financieel verslag worden in absolute zin opgevat; saldering van fouten is daarom niet toegestaan. Getrouwheidsfouten/onzekerheden in de getrouwheid enerzijds en rechtmatigheidsfouten/onzekerheden in de rechtmatigheid anderzijds worden separaat geëvalueerd.

Onzekerheden in de rechtmatigheidscontrole

Er is sprake van onzekerheden in de controle wanneer de accountant op basis van de beschikbare controle-informatie niet kan vaststellen of een (gedeelte van een) post voldoet aan de eisen in de geldende wet- en regelgeving. Onzekerheden in de controle worden in absolute zin opgevat; saldering van onzekerheden is daarom niet toegestaan.

2 Accountantsproducten

2.1 Controleverklaring

De accountantscontrole op het financieel verslag mondt uit in een controleverklaring. De accountant stelt de controleverklaring op in overeenstemming met de meest recente Handleiding Regelgeving Accountancy (HRA), zoals uitgegeven door de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA). De gevraagde verklaring betreft zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Voorbeeldtekst goedkeurende verklaring: *Naar ons oordeel geeft het financieel verslag van ZBO-X een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen op 31 december 20XX en van het resultaat over 20XX. Voorts zijn wij van oordeel dat de in dit financieel verslag verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 20XX in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving zoals vermeld in het accountantsprotocol ZBO-X van....*

2.2 Rapport van bevindingen

De accountant stelt het rapport van bevindingen op in overeenstemming met de meest recente Handleiding Regelgeving Accountancy (HRA), zoals uitgegeven door de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

Ondertekening

Datum

Deze regeling wordt aangehaald als: Accountantsprotocol ZBO-X.